

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף יב.

נשים דלהלן האם צריכות בדיקה קודם ואחר תשמיש?

אשה שאין לה וסת	אשה שיש לה וסת		
אינה צריכה	אינה צריכה	כשאינה עסוקה בטהרות	
צריכה בדיקה	כשנמצא בבית: צריכה בדיקה ¹ כשבא מן הדרך: סגי בתביעה ²	ערה	בעסוקה בטהרות
צריכה בדיקה	אינה צריכה ³	ישנה	

העוסקת בטהרות, ובא בעלה מן הדרך או מבית האבל או מבית המשתה, האם צריכה בדיקה?

אשה שאין לה וסת	אשה שיש לה וסת		
צריכה בדיקה	ערה: סגי בתביעה ישנה: אינה צריכה	כשהניחה בחזקת טהרה	
צריכה בדיקה	צריכה בדיקה	כשהניחה בחזקת טומאה⁴	

מהו הביאור בשאלת רב פפא "מהו למעבד כי הא מתניתא", ומה השיב רבא? [תוד"ה מהו].

מה השיב רבא?	מה שאל רב פפא?		
לא בעיא כלום, דא"כ מיגניא באפיה	האם צריכה לעשות בדיקה או תביעה, או לא בעיא כלום ⁵	ללשון הראשון ברש"י	
תמה, הא אם תצריך אותה בדיקה תתגנה באפיו	האם גם כשלא בא מהדרך אפשר בתביעה בלא בדיקה	ללשון השני ברש"י	
אה"נ דלא בעיא כלום, דא"כ מיגניא באפיה אם צריך להקיצה	האם אפשר לעשות כברייתא זו שבישנה לא צריכה כלום ⁶	לתוס'	

¹ ע' בטבלאות הבאות, דאין דין זה פשוט.

² היכא שהניחן בהליכתו בחזקת טהרה (ע' טבלא הבאה). והכי איתא בגמ': החמרים והפועלים והבאים מבית האבל ומבית המשתה נשיהם להם בחזקת טהרה, ובאין ושוהין עמהם בין ישנות ובין ערות. והעמידה הגמ' ברייתא זו אליבא דשמואל, דמיירי באשה שיש לה וסת, וא"כ גבי ישנה לק"מ דגם שמואל לא מצריך בדיקה. ולגבי ערה, כיון שהם באים מן הדרך אינה צריכה בדיקה - דהא תובעה "וכיון שתבעה אין לך בדיקה גדולה מזו". ופירשו התוס' (בד"ה כיון), דכיון שבא מן הדרך הוא מאריך בפיוס, ויש לה שהות לזכור אם הרגישה. אבל כשלא בא מהדרך, שאינו מאריך כ"כ בפיוס, אינה מספיקה להטיל על לבה לזכור אם הרגישה. ולכך אם היא ערה בעיא בדיקה אפ"י באשה שיש לה וסת.

³ וביאר רש"י ב' טעמים: א) שלא הטריחו להעיר אותה ולצערה. ב) דאינה ראויה עתה לעסוק בטהרות. ולהיפך בערה, דראויה לעסוק בטהרות, וגם אין לה טירחה כ"כ לבדוק, לכן אמרו שצריכה בדיקה.

⁴ או שהלך לזמן ממושך יותר מזמן עונתה - שודאי נטמאה בינתיים.

⁵ ע' מהרש"א שביאר כן את דברי רש"י. ושעל זה השיב רבא שאינה צריכה כלום "דמגניא באפיה". והקשו על פ"י זה התוס' (בד"ה מהו), דהא לברייתא זו מה שצריך בדיקה הוא דוקא בערה, וא"כ אם רק יתבע - ודאי שלא תתגנה באפיו. ועוד הקשו, הא אם אינה עסוקה בטהרות אינה צריכה בדיקה כלל, ואם עסוקה, פשיטא דצריכה ומה מבעיא ליה. ועוד דיכל לשאול זאת על המשנה, ולמה הזכיר את הברייתא.

⁶ דס"ד דרב פפא דאדרבה בישנה חמירא טפי, ובזה לא אמרינן כל לבעלה לא בעיא בדיקה. א"נ פירשו התוס', דבבא מן הדרך סבר רב פפא שיש להחמיר בישנה יותר כיון שלא יכולה לומר לו קודם, ולכן שאל

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדה דף יב:

אשה שאין לה וסת, האם אסורה לשמש, והאם יש לה כתובה?

האם יש לה כתובה?	האם אסורה לשמש?	לר' מאיר
אין לה כתובה	אסורה לשמש	לר' חנינא בן אנטיגנוס
יש לה כתובה	משמשת בעדים	לאבא חנן ¹
יש לה כתובה	אסורה לשמש	

להלכה אליבא דר' חנינא בן אנטיגנוס אשה שאין לה וסת האם צריכה בדיקה?

בשאינה עסוקה בטהרות	בעסוקה בטהרות	ללשון הראשון ברש"י ²
אינה צריכה בדיקה	צריכה בדיקה	ללשון השני ברש"י
לרב יהודה: צריכה בדיקה לר' זירא: אינה צריכה בדיקה ³	צריכה בדיקה	

אם יש לסמוך על ברייתא זו שהתירה בישנה בלא כלום (בלא בדיקה ובלא תביעה), או שצריך להחמיר עכ"פ לתבוע. [ומה שגם המשנה לקמן אמרה (דף טו.) שנשיהם להם בחזקת טהרה, ג"כ כוונתה דאין צריך בדיקה אבל תביעה בעי. או שהמשנה מדברת בערה או ביש לה וסת, אבל ישנה או שאין לה וסת בזה שאל רב פפא דאולי צריך להחמיר. ואמר לו רבא שלא דא"כ מגניא באפיה].

¹ אמר אבא חנן: "אוי לו לבעלה", ויש ב' לשונות בגמ' למי אמר כן. איכא דאמרי לר"מ אמר ליה, דר"מ ס"ל שמצד אחד אסורה לשמש ומצד שני אין לה כתובה, וא"ל אבא חנן, נכון שאסורה לשמש אולם אוי לו לבעלה דצריך לתת לה כתובה. ואיכא דאמרי לר' חנינא בן אנטיגנוס קאמר ליה, שהתיר לה לשמש בעדים, וא"ל אבא חנן "אוי לו לבעלה" - דמקלקלת לו, דאפי' אם תבדוק קודם תשמיש שמא תראה תוך תשמיש כיון שאין לה וסת, ולכן אסורה לשמש.

² ללשון הראשון ברש"י מה שאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' חנינא בן אנטיגנוס, מיירי בעסוקה בטהרות, (דבאינה עסוקה בטהרות אמרינן "כל לבעלה אינה צריכה בדיקה" - ואוקימנא לעיל אפי' באשה שאין לה וסת). ומה שקשה לך שכבר אמר כן שמואל חדא זימנא. ל"ק, דרב יהודה שאמר בשם שמואל שהלכה כר' חנינא בן אנטיגנוס שכשעסוקה בטהרות בעיא בדיקה, לא אמר בשם שמואל את מה שאמר ר' זירא בשמו שאשה שאין לה וסת ועוסקת בטהרות אסורה לשמש עד שתבדוק, וכן ר' זירא לא אמר את דברי רב יהודה.

³ הלשון השני ברש"י (וכן הוא פירוש רבינו חננאל - הביאו הרא"ש כאן בסימן ה'), סוברת שעל הקושיא של הגמ' "ואי בשאינה עסוקה בטהרות - הא אמר (שמואל) כל לבעלה לא בעיא בדיקה" וכו', מתרצת הגמ' "ימאן דמתני הא לא מתני הא". כלומר שנחלקו אמוראים באשה שאין לה וסת ואינה עסוקה בטהרות האם צריכה בדיקה, דרב יהודה שאמר בשם שמואל הלכה כר' חנינא בן אנטיגנוס, ס"ל שצריכה בדיקה לפני ואחרי תשמיש, ואילו לר' זירא שאמר "כל לבעלה לא בעיא בדיקה", ס"ל שאפי' אשה שאין לה וסת אינה צריכה בדיקה. [ודחה רש"י פירוש זה, דלעיל (דף יא:) אמר רב יהודה להדיא דמה שאמרה המשנה דצריכה ב' עדים כשעוברת לשמש את ביתה, מיירי דוקא בעסוקה בטהרות. ומבואר שבאינה עסוקה בטהרות בכל ענין - גם כשאין לה וסת, אינה צריכה בדיקה].